

V Bruselu dne 26.11.2019
COM(2019) 601 final

ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ

Devátá zpráva Komise o fungování systému kontroly tradičních vlastních zdrojů (2016–2018) (čl. 6 odst. 3 nařízení Rady (ES, Euratom) č. 608/2014 ze dne 26. května 2014

1. ÚVOD

Komise podává každé tři roky¹ Evropskému parlamentu a Radě zprávu o fungování kontrolních mechanismů pro tradiční vlastní zdroje (TVZ)².

Od roku 2016 do roku 2018 byla poskytnuta částka v (čisté) výši více než 60 miliard EUR, přičemž roční průměr činil více než 20 miliard EUR. Ve srovnání s obdobím 2013–2015 to představuje nárůst o 20 %.

Základem pro kontroly TVZ jsou rozhodnutí Rady 2014/335/EU, Euratom ze dne 26. května 2014³, nařízení Rady (EU, Euratom) č. 608/2014 ze dne 26. května 2014⁴ a nařízení Rady (EU, Euratom) č. 609/2014 ze dne 26. května 2014⁵.

Tento dokument popisuje a analyzuje fungování systému kontroly TVZ v období let 2016 až 2018⁶. Podává informace o kontrolách tradičních vlastních zdrojů provedených Evropskou Komisí v tomto období a zabývá se i jinými činnostmi prováděnými za účelem ochrany finančních zájmů EU:

- kontrolami na místě provedenými Komisí v členských státech a opatřeními v návaznosti na tyto kontroly,
- opatřeními v návaznosti na dopisy o předběžných závěrech Evropského účetního dvora,
- posouzením nároků, jejichž vybrání je nemožné a které byly odepsány (WOMIS),
- postupem v případě chyb členských států, které vedou ke ztrátě tradičních vlastních zdrojů,
- správou databáze týkající se podvodů a nesrovnalostí (OWNRES),
- druhým pilotním projektem týkajícím se auditů účtů A a B prováděných členskými státy,
- pomocí kandidátským zemím.

2. RÁMEC A METODIKA KONTROL TVZ

2.1. Regulační a operační rámec TVZ

Zákon přenáší výběr TVZ na členské státy. Ty mají povinnost poskytnout vybraná cla⁷ rozpočtu EU, přičemž si jako náklady na výběr mohou nezávisle na skutečně vzniklých nákladech ponechat paušálně 20 % ze všech částek TVZ poskytovaných Komisi⁸. Členské státy jsou povinny samy provádět kontroly a podávat zprávy Komisi.

¹Ustanovení čl. 6 odst. 3 nařízení č. 608/2014.

²Cla na výrobky dovážené ze třetích zemí a dávky z cukru.

³Úř. věst. L 168, 7.6.2014, s. 105.

⁴Úř. věst. L 168, 7.6.2014, s. 29.

⁵Úř. věst. L 168, 7.6.2014, s. 39, pozměněné nařízením Rady č. 804/2016 ze dne 17. května 2016 (Úř. věst. L 132, 21.5.2016, s. 85).

⁶Zpráva se zaměřuje na kontroly provedené orgány EU (Komisí a Účetním dvorem). Netýká se kontrol provedených členskými státy, protože jejich podrobné výsledky uvádí výroční zpráva vypracovaná podle článku 325 Smlouvy o fungování Evropské unie.

⁷Tímto pojmem právní předpisy odkazují na platby členských států do rozpočtu EU.

⁸V průběhu let se tento procentní podíl změnil z 10 % v případě částek poskytnutých před 28. únorem 2001 na 25 % v případě částek poskytnutých od 1. března 2001 do 28. února 2014. Pro částky poskytnuté po 1. březnu 2014 činí procentní podíl, který má být použit, 20 %.

Komise si však v této oblasti ponechává významné kontrolní pravomoci. V této souvislosti jsou kontroly na místě důležitými nástroji pro dohled nad systémem výběru TVZ prostřednictvím provádění několika druhů kontrol⁹ předpisů a dokumentů členských států.

Komise musí rovněž reagovat na připomínky Účetního dvora obsažené v jeho výroční zprávě, zvláštních zprávách nebo dopisech o předběžných zjištěních a na připomínky a doporučení Evropského parlamentu při udělování absolutoria za plnění rozpočtu. Komise zajišťuje, aby členské státy správně uplatňovaly pravidla EU, a podává zprávy rozpočtovému orgánu.

Kontrolní činnosti Komise mají tyto tři hlavní cíle:

- Zachovat rovné podmínky mezi členskými státy a hospodářskými subjekty bez ohledu na to, kde v Evropské unii bylo zboží procleno, s cílem zabránit narušení hospodářské soutěže.
- Zlepšit výběr TVZ. Komise se musí ujistit, že členské státy plní své povinnosti související s výběrem a poskytováním TVZ. Komise kontroluje opatření přijatá členskými státy týkající se výběru TOR, včetně včasného oznámení celního dluhu a postupů prosazování, které jsou považovány za nezbytné.
- Informovat rozpočtový orgán. Na základě výsledků kontrol může Komise posoudit efektivnost a péči, s níž se členské státy věnují výběru a poskytování TVZ, přijímat opatření nezbytná k nápravě případných nedostatků a v neposlední řadě podávat zprávy rozpočtovému orgánu.

Kontroly dále přispívají k zajištění účinného fungování celní unie a k jednotnému uplatňování pravidel EU, aby se zabránilo mezerám, které mohou podvodníci využívat nebo s jejich pomocí obcházet cla, která mají být zaplacená.

Od 1. května 2016 jsou použitelné nové právní předpisy týkající se cel a od 1. ledna 2014 se se zpětnou účinností použije nový legislativní rámec pro vlastní zdroje na období 2014–2020. Neustálý vývoj směrem k usnadnění a zjednodušení obchodu navíc komplikuje kontroly TVZ prováděné Komisí a členskými státy.

2.2. Cíle a metodika kontrol TVZ na místě

Hlavním cílem kontrol tradičních vlastních zdrojů je ujistit se o tom, že postupy zavedené v členských státech jsou v souladu s příslušnými právními předpisy EU a že finanční zájmy EU jsou řádně a shodně chráněny při každém proclení zboží. Kontroly se každý rok zaměřují na různá témata v oblasti cel a účetnictví. Konečným důsledkem je harmonizace a zlepšení postupů zavedených v členských státech s cílem účinně a efektivně chránit finanční zájmy EU jednotným způsobem.

⁹ **Kontroly předpisů:** kontroly ustanovení členských států, která se týkají systému výběru TVZ. **Kontroly dokumentů:** analýza účetních výkazů a veškerých druhů účetních dokladů a spisů členských států, včetně zpráv členských států o nárocích, které nemohou být vybrány. **Kontroly na místě:** kontrola souladu vnitrostátních systémů a příslušných podkladových dokumentů s právními předpisy EU z účetního i celního hlediska. Tyto kontroly se provádějí buď společně s dotčeným členským státem, nebo nezávisle na něm.

Kontroly na místě prováděné Komisí se řídí přesnou metodikou a plánují se v rámci ročního programu kontrol, který je založen na analýze rizik a vymezuje několik tematických oblastí, jež mají být v jednom nebo více členských státech kontrolovány.

Veškeré kontroly se provádějí standardizovanými postupy a používají se při nich auditní nástroje připravené na míru s cílem zajistit, že se tyto kontroly provádějí a zprávy vypracovávají jednotným způsobem.

Kromě toho byl v roce 2014 a v roce 2016 zahájen pilotní audit týkající se správy účtů A a B, který členské státy provádějí samy. I když výsledky byly obecně pozitivní, útvary Komise se rozhodly tuto společnou práci ukončit, neboť nedošlo k očekávaným synergiím a účinnostem.

3. KONTROLY PROVEDENÉ KOMISÍ V OBDOBÍ 2016–2018

V období 2016–2018 provedla Komise **68 kontrol**, které vedly k 233 zjištěním podle článku 2 nařízení č. 608/2014. Ve čtyřech případech byl uplatněn přístup společného auditu¹⁰.

Z celkového počtu 233 zjištění se dosud ve 134 případech jednalo o zjištění s přímými finančními důsledky (57,5 %) a v 60 případech o zjištění se správními důsledky (25,8 %).

Během kontrol se hodnotí účetní a celní záležitosti.

3.1. Kontroly v oblasti účetnictví

Společně s hlavní tematickou oblastí, jejímž předmětem jsou cla, se ve všech členských státech kontroluje **správa účtu A a účtu B**¹¹. Kontroly provedené v této tematické oblasti v období 2016–2018 potvrdily, že většina chyb je jednorázového charakteru a systematické chyby se vyskytují jen výjimečně. Členské státy přijaly finanční důsledky zaznamenaných zjištění.

Celková situace se zlepšila díky tomu, že Komise toto téma v rámci kontrol zohlednila, a také proto, že ve většině členských států se používají elektronické účetní systémy, které snižují riziko chyb souvisejících s manuálním zásahem. Členské státy však musí dále zvýšit své úsilí o zajištění pečlivé správy účtu B a oprav účtu A a poskytnout všechny zákonem stanovené informace s cílem zajistit jasnost a transparentnost výkazů.

V 5 členských státech byla také provedena řada kontrol **spolehlivosti účtu A a B a souvisejících výkazů**. Obecným závěrem přitom bylo, že zavedené postupy tvorby těchto výkazů jsou v souladu s předpisy EU a zajišťují ochranu finančních zájmů EU. Zjištění sdělená v souvislosti s těmito kontrolami se týkají některých nesrovnalostí mezi těmito dvěma účty a opožděných odúčtování z účtu B s omezeným finančním dopadem.

3.2. Celní záležitosti 2016–2018

¹⁰ Kontroly provedené v Dánsku a Rakousku.

¹¹ Členské státy zaúčtují TVZ na jeden ze dvou účtů:

- na **standardní účet** (A) částky vybrané nebo zaručené (tyto částky se odvádějí do rozpočtu EU),
- na **zvláštní účet** (B) částky, které nebyly vybrány, nebo zaručené částky, které byly zpochybněny. TVZ, které odpovídají clům, **jež nemohou být vybrána**, se ze zvláštního účtu po uplynutí stanovené lhůty odeberou. Tyto částky TVZ musí být současně poskytnuty (uhrazeny) Komisi, ledaže nemohou být vybrány z důvodu vyšší moci nebo z jiných důvodů, které nemohou být dotčenému členskému státu přičítány nebo z důvodu odložení zaúčtování nebo oznámení celního dluhu, aby nebylo ohroženo trestní vyšetřování mající dopad na finanční zájmy Unie.

Během tohoto tříletého období byly kontroly zaměřené na:

2016

- správu pozastavení cel a celních kvót,
- správu preferenčních sazebních opatření,
- spolehlivost účtů A a B,
- kontrolní strategii v oblasti celní hodnoty (pilotní projekt).

2017

- správu pozastavení cel a celních kvót,
- režim vnějšího tranzitu EU a postupy TIR,
- kontrolní strategii velkých obchodních jednotek.

2018

- kontrolní strategii v oblasti celní hodnoty,
- kontrolní strategii dovozu solárních panelů.

Pro kontroly jsou vybírána témata týkající se cel s nejvyšším rizikem pro finanční zájmy Unie.

V této souvislosti bylo zjištěno, že podhodnocování zboží představuje významné riziko pro finance členských států a pro rozpočet EU, což vede k významným ztrátám tradičních vlastních zdrojů a DPH, které členské státy nevybírají, jak ukázaly kontroly tradičních vlastních zdrojů a nedávná vyšetřování úřadu OLAF¹². EU ve skutečnosti čelila závažnému případu celního podvodu, jehož důsledky byly pocíťovány v celé EU. Mezinárodní organizované zločinecké skupiny vyhledávaly přístavy v EU s nejslabší kontrolou a pokoušely se v nich uspět s celními prohlášeními, do kterých záměrně uváděli nepravdivě nízké hodnoty textilu a obuvi dovážených z Číny.

Přestože mnoho členských států začalo provádět cílená opatření ke snížení tohoto druhu podvodů, objem tohoto obchodu se ve Spojeném království v důsledku nedostatku celních kontrol dále zvyšoval. Téměř 80 % unijního dovozu textilu a obuvi z Číny, u něhož existuje podezření podvodného podhodnocení, směřovalo do roku 2016 do Spojeného království. Kontroly tradičních vlastních zdrojů potvrdily, že Spojené království do října 2017 neprovedlo účinná opatření k řešení tohoto podvodu a odmítlo poskytnout částky tradičních vlastních zdrojů, o něž rozpočet EU v důsledku jeho nečinnosti přišel, přičemž tyto částky se v období 2011–2017 odhadují na 2,1 miliardy EUR (v čistém vyjádření). V březnu 2018 proto Komise zahájila řízení proti Spojenému království o nesplnění povinnosti a v březnu 2019 podala žalobu u Evropského soudního dvora.

V letech 2016 a 2017 byla **správa pozastavení cel a celních kvót** kontrolována v 11 členských státech.

Bylo zjištěno, že většina členských států dodržuje právní předpisy EU, což zajišťuje odpovídající ochranu finančních zájmů EU. Přesto byly zjištěny nedostatky ve správě celních kvót, v provádění

¹²Viz zprávy úřadu OLAF z roku 2017 a 2018.

kontrol a v poskytování částek TVZ v případě částečného přidělení nebo odepření kvóty. Komise vyzvala dotčené členské státy, aby situaci z regulačního hlediska rychle napravily a aby zaplatily výši ztrát tradičních vlastních zdrojů, k nimž došlo v důsledku administrativních chyb.

V roce 2016 byla navíc ve dvou členských státech provedena kontrola **správy preferenčních sazebních opatření** zaměřená na postupy a podmínky poskytování preferenčního zacházení, sledování neúplných prohlášení a chybějících dokladů o původu, na kontroly a analýzu rizik a na následné žádosti o ověření původu. I když je vzhledem k celkové situaci v členských státech zajištěna odpovídající ochrana finančních zájmů EU, v některých případech se vyžadovaly další informace týkající se vnitrostátních opatření, která mají být provedena za účelem zajištění správného uplatňování postupů.

V roce 2017 byl v 18 členských státech přezkoumán **režim vnějšího tranzitu EU** s cílem získat jistotu, že postupy týkající se zajištění, pověření a kontroly tranzitní přepravy a sledování všech nevyřízených tranzitů jsou v souladu s příslušnými předpisy a že tradiční vlastní zdroje jsou řádně spočítané, stanovené a zaúčtované. Zjištění kontrol se týkala především regulačních otázek, v jejichž souvislosti byly členské státy vyzvány, aby bezodkladně přijaly opatření.

V roce 2018 byla v devíti členských státech provedena kontrola **kontrolní strategie solárních panelů**. Obecným cílem kontroly kontrolní strategie solárních panelů bylo posoudit, zda jsou systémy a postupy zavedené v členských státech efektivní a účinné, pokud jde o předcházení úniku antidumpingových a vyrovnávacích cel¹³ na solární panely.

Kontroly odhalily, že několik členských států nesprávně interpretovalo právní ustanovení nařízení o antidumpingových a vyrovnávacích clech na solární panely, pokud jde o pojem *odeslané z* a prvky definující původ zboží, čímž uměle omezily rozsah působnosti těchto nařízení, jejichž cílem je chránit výrobní odvětví EU. Tato chyba měla pro dotčené členské státy finanční důsledky.

V roce 2018 byla druhým tématem posuzovaným ve 13 členských státech **kontrolní strategie v oblasti celní hodnoty**.

Součástí kontrol bylo posouzení kontrolní strategie týkající se celní hodnoty zavedené v členských státech, aby bylo možno řešit riziko dovozu podhodnoceného zboží, zejména textilu a obuvi dovážených z Číny, a zajistilo se, že deklarovaná hodnota je správná.

Kontroly odhalily závažné nedostatky při provádění řádných rizikových profilů (např. na základě poměru hodnoty/váhy pro všechny obchodníky a veškeré rizikové zboží) s cílem účinně se zaměřit na podhodnocený dovoz před propuštěním do volného oběhu. Ačkoli úřad OLAF a Společné výzkumné středisko Komise (JRC) vypracovaly *čisté průměrné ceny*, tj. referenční hodnoty, které umožňují zaměřit se na možné podhodnocené zásilky textilu a obuvi z Číny¹⁴, několik členských států je v praxi nevyužívalo. Nejednotný přístup při vytváření rizikových profilů bránil členským státům zaměřit se na kontrolu zboží, jež je potenciálně podhodnoceno, a vedl k přesměrování dovozních toků do členských států, které jsou v boji proti podhodnocování považovány za méně účinné.

¹³ Antidumpingová cla a vyrovnávací cla.

¹⁴ Tuto metodiku podporuje rozsudek Evropského soudního dvora (C-291/15).

Výsledky kontrol potvrdily, že pro sledování a ochranu finančních zájmů Unie je potřebný jedinečný „celní štít“. Po kontrolách a zjištěních týkajících se tohoto tématu kontroly se v členských státech zlepšila analýza rizik a kontroly zboží.

Jedním z obecných závěrů, které Komise vyvodila z kontrol v členských státech v posledních letech, je skutečnost, že jejich kontrolní strategie se stále více přesouvají od celních kontrol v okamžiku propuštění zboží na celní kontroly po propuštění zboží. Celní kontroly před propuštěním zboží nebo v okamžiku jeho propuštění jsou však i nadále nezbytné pro řešení problému podhodnocování a odhalování nových typů nebo modelů podvodů či nesrovnalostí.

4. OPATŘENÍ PŘIJATÁ V NÁVAZNOSTI NA KONTROLY PROVEDENÉ KOMISÍ

4.1. Regulační aspekty

Členské státy se vyzývají, aby v případě, kdy jsou v průběhu kontrol zjištěny nedostatky nebo mezery ve vnitrostátních právních či správních předpisech, přijaly opatření za účelem jejich uvedení do souladu s požadavky EU. Tyto změny, které jsou považovány za nezbytné k harmonizaci stanovení výše tradičních vlastních zdrojů a jejich výběru mezi všemi 28 členskými státy, jsou velkým úspěchem kontrol Komise. Příslušná zjištění navíc představují významný zdroj informací o problémech, s nimiž se členské státy při uplatňování celních předpisů potýkají, a o jejich dopadu na TVZ.

4.2. Výsledky sporů

Výklad právních předpisů a postupů zavedených v některých členských státech není vždy v souladu s požadavky Komise. Pokud tedy nelze nalézt smírné řešení, je jedinou možností zahájit řízení o nesplnění povinnosti (článek 258 Smlouvy o fungování Evropské unie).

V období 2016–2018 bylo zahájeno nebo uzavřeno osm řízení o nesplnění povinnosti (podrobnosti viz příloha). Nejvýznamnějším z nich je případ řízení, které bylo zahájeno vůči Spojenému království v souvislosti s podhodnocováním textilu a obuvi, v jehož důsledku došlo k obrovské ztrátě vlastních zdrojů, které Spojené království odmítlo poskytnout.

4.3. Finanční hlediska

V období 2016–2018 byly Komisi na základě připomínek uvedených ve zprávách o kontrolách a při dalších kontrolních činnostech a v důsledku opatření přijatých v návaznosti na zjištění Účetního dvora a rozhodnutí Soudního dvora v řízeních o nesplnění povinnosti ve věcech TVZ uhrazeny dodatečné nároky v celkové výši přesahující **105 milionů EUR** (+75 % ve srovnání s tříletým obdobím 2013–2015).

Celková částka úroků z prodlení uhrazených členskými státy činila více než **110 milionů EUR**.

5. OPATŘENÍ KE ZLEPŠENÍ VÝBĚRU TRADIČNÍCH VLASTNÍCH ZDROJŮ

Kromě kontrol na místě v členských státech má Komise k dispozici další prostředky, které jí umožňují monitorovat výběr TVZ.

5.1. Přezkum nevymahatelných nároků, které byly odepsány

Členské státy musí přijmout všechna opatření nezbytná k poskytnutí TVZ s výjimkou případů, kdy je výběr zdrojů podle čl. 13 odst. 2 nařízení 609/2014 nemožný:

- z důvodu vyšší moci,
- z jiných důvodů, které jim nemohou být přičítány, nebo
- z důvodu skutečnosti, že je zaúčtování nebo oznámení celního dluhu odloženo, aby nebylo ohroženo trestní vyšetřování mající dopad na finanční zájmy Unie.

V souladu s právními předpisy EU musí členské státy oznamovat Komisi částky TVZ, které nelze získat zpět a jejichž výše přesahuje 100 000 EUR (dále jen „zprávy o odpisech“¹⁵), za něž podle jejich názoru nejsou odpovědné. Komise následně ke každé zprávě vydává připomínky. V případě částek, které výše uvedené prahové hodnoty nedosahují, Komise standardně vzorek těchto případů posuzuje při kontrolách na místě, jelikož povinnost podat zprávu není stanovena.

Komise vydala pracovní dokument (*kompendum*), jenž má členským státům pomoci posoudit, nakolik nesou za částky TVZ, které nemohou být vybrány, finanční odpovědnost, a jenž obsahuje kritéria, která byla použita při hodnocení zpráv o odpisech. Tento pracovní dokument byl členským státům poprvé předán na schůzi Poradního výboru pro vlastní zdroje (ACOR) dne 6. prosince 2012. Její nejnovější revidované znění ze dne 8. března 2018, v němž byly zohledněny změny právních předpisů EU a příslušná judikatura v oblasti tradičních vlastních zdrojů, bylo předáno všem členským státům v jejich příslušném úředním jazyce dne 1. června 2018.

Členské státy musí pro každý příslušný případ vypracovat strukturovanou zprávu a předat ji Komisi prostřednictvím mnohojazyčné databáze nazvané WOMIS (správní a informační systém pro odpisy). WOMIS, jenž se pravidelně aktualizuje, umožňuje účinnou a bezpečnou správu zpráv členských států.

Příslušné útvary Komise zprávu posoudí a poskytnou členskému státu připomínky v zákonné lhůtě šesti měsíců. Tyto připomínky se týkají odůvodnění, na něž se členský stát může odvolat v případě, že Komisi neposkytl TVZ odpovídající člům, jež nemohou být vybrána.

Za období 2016–2018 bylo Komisi předáno 214 zpráv o odpisech, přičemž celková částka, jíž se týkaly, činila 124 633 046,19 EUR. Ve stejném období¹⁶ se Komise v případě 91 zpráv, které se týkaly částky 30 435 940,72 EUR, domnívala, že ztráta tradičních vlastních zdrojů nemohla být přičítána členským státům. Ve 159 případech, které se týkaly částky **77 289 805,76 EUR**, byla Komise názoru, že částky nemohly být vybrány z důvodů, jež lze alespoň částečně přičítat dotčenému členskému státu. Ve 5 případech se podání zprávy Komisi považovalo za nesprávné či předčasné (týkaly se částky 3 253 457,74 EUR).

¹⁵ **Zpráva o odpisech:** Postup stanovený článkem 13 nařízení č. 609/2014 ke sledování případné finanční odpovědnosti členských států za částky TVZ nad 100 000 EUR, které nemohou být vybrány. V rámci tohoto postupu vydává Komise své stanovisko k tomu, zda TVZ nebylo možné vybrat z důvodů, které nemohou být členským státům přičítány. Účelem posouzení zpráv o odpisech Komise je vyhodnotit míru úsilí, jež členské státy vynaloží při stanovení a výběru cel, které představují TVZ, od hospodářských subjektů. Prahová hodnota pro podávání zpráv o částkách, které nelze vybrat, byla nařízením Rady č. 609/2014 ode dne 1. října 2016 zvýšena z 50 000 EUR na 100 000 EUR.

¹⁶ Tyto údaje zahrnují rovněž zprávy, které byly nakonec vyhodnoceny a které byly původně oznámeny před rokem 2016.

Aby bylo možné posoudit, zda lze ztrátu TVZ přičíst členskému státu, je zapotřebí provést důkladnou analýzu prvků zprávy. Z důvodu tohoto někdy zdoluhavého postupu bylo v době vypracování této zprávy ještě prověřováno 330 zpráv o odpisech (167 590 097,16 EUR) týkajících se let 2009 až 2019.

5.2. Postup v případě chyb při stanovení nároků, které vedou ke ztrátě TVZ

Komise provedla v návaznosti na správní pochybení, jichž se členské státy v období 2016–2018 dopustily a v jejichž důsledku došlo k poškození finančních zájmů Unie (případy zjištěné během kontrol na místě, vnitrostátní rozhodnutí o vrácení nebo prominutí v důsledku správních pochybení, dobrovolné poskytnutí plateb členskými státy v důsledku administrativních chyb, v jejichž případě přebírají finanční odpovědnost za ztráty TVZ, zamítnuté odepsané částky pod 100 000 EUR, které nelze získat zpět atd.), příslušné kroky. V období 2016–2018 proto členské státy uvolnily **52,9 milionu EUR**. Kromě toho bylo **43,2 milionu EUR** uhrazeno jako úroky z prodlení.

5.3. Databáze OWNRES

Podle čl. 5 odst. 1 nařízení č. 608/2014 musí členské státy zasílat Komisi informace o podvodech a nesrovnalostech týkajících se nároků přesahujících částku 10 000 EUR. Tyto informace se poskytují prostřednictvím databáze OWNRES, kterou spravuje a vede Komise.

Databáze OWNRES poskytuje Komisi informace nezbytné ke sledování výběru vlastních zdrojů a k přípravě kontrol na místě. K různým analýzám ji využívá také Evropský úřad pro boj proti podvodům (OLAF) a údaje poskytované jejím prostřednictvím se podrobně posuzují ve výroční zprávě Komise Evropskému parlamentu a Radě o ochraně finančních zájmů Evropské unie – boji proti podvodům.

Na začátku roku 2019 obsahovala databáze OWNRES **106,361** případů podvodů nebo nesrovnalostí (buď „otevřených“, nebo „uzavřených“) ve srovnání s **90,204** případy na začátku roku 2016. Jedná se o nárůst o přibližně **17,91 %** nebo o **16,157** nových případů oznámených v tříletém období 2016–2018.

Během zasedání Poradního výboru pro vlastní zdroje (ACOR), které se konalo dne 6. července 2017 v Bruselu, představily útvary Komise aktualizaci aplikace OWNRES a pracovní dokument o tom, jak v této databázi podávat zprávy o výsledcích finančních ozdravných opatření pro vyšetřování úřadu OLAF.

5.4. Monitorovací opatření zaměřená na přistupující státy

Komise poskytuje kandidátským zemím technickou pomoc při vytváření správní kapacity a zavádění systémů nezbytných k tomu, aby mohly po přistoupení provést *acquis* v oblasti TVZ. Posuzuje také připravenost kandidátských zemí v tomto ohledu.

V této souvislosti uskutečnila Komise v roce 2016 pozorovatelskou misi v rámci jednání o přistoupení Černé Hory. Z dotyčné pozorovací mise vyplynulo, že Černá Hora potřebuje více času na přizpůsobení svých správních postupů a na mobilizaci různých aktérů zapojených do systému vlastních zdrojů.

V návaznosti na přístupovou konferenci se Srbskem dne 25. června 2018 byla pro přístupová jednání formálně otevřena kapitola 33 *acquis* (Finanční a rozpočtová ustanovení). Jako první krok byly orgány Srbska požádány, aby vyplnily komplexní dotazník o systému vlastních zdrojů s cílem určit a naplánovat budoucí opatření týkající se informací a technické pomoci v této oblasti.

6. ZÁVĚR

Výsledky zaznamenané od roku 2016 do roku 2018 ukazují, že kontroly TVZ prováděné Komisí a systematická opatření v návaznosti na zjištěné nedostatky i nadále představují nenahraditelný a účinný prostředek ke zlepšení výběru TVZ a k ujištění, že finanční zájmy EU jsou řádně chráněny.

Kontroly nadále zůstávají klíčovým nástrojem pro harmonizaci a posílení souladu s pravidly EU. Jejich finanční dopad je významný, jak dokládá dodatečná čistá částka ve výši **přibližně 388 milionů EUR**, která byla **v období 2016–2018** poskytnuta do rozpočtu EU. Dochází tak k významné motivaci členských států poskytovat TVZ rozpočtu EU včas a v plné výši. Kontroly nadto napomáhají zajistit rovné zacházení, pokud jde o uplatňování celních a účetních pravidel, čímž chrání finanční zájmy EU, a představují tak významný mechanismus v boji proti škodlivému narušování hospodářské soutěže a k předcházení takovému narušování.

Komise musí v oblasti TVZ čelit řadě výzev. Zejména Brexit představuje pro celní unii závažný problém a již si vyžádal, aby Komise a členské státy vyčlenily značnou část zdrojů na přípravu na různé možné scénáře a přijaly veškerá opatření na ochranu finančních zájmů Unie, pokud jde o příjmy rozpočtu EU.

Vývoj mezinárodního obchodu a trendy, např. elektronické obchodování, představují rovněž hrozby i příležitosti a vyžadují nové nástroje a pokračující úzkou spolupráci mezi Komisí a členskými státy s cílem posílit celní kontroly založené na analýze rizika a zajistit efektivní výběr cel.

V této souvislosti útvary Komise odpovědné za tradiční vlastní zdroje v posledních letech posílily svou spolupráci, aby mohly účinněji čelit výzvám, před nimiž stojí. Budou pokračovat v přijímání iniciativ zaměřených na zlepšení fungování celní unie.